

Landelijk kader • VeiligheidsHuizen

• •
• •
Vóór en dóór partners

Factsheet

Ministerie van Veiligheid en Justitie

• Factsheet landelijk kader Veiligheidshuizen

• Wat is het landelijk kader Veiligheidshuizen?

Het kader is gemaakt dóór en vóór alle landelijke partners¹ die deel uit maken van het netwerksamenwerkingsverband 'Veiligheidshuis'. Het beschrijft het gedeelde perspectief van de Veiligheidshuizen. Het kader is een gezamenlijk vertrekpunt waarbij in alle 25 regio's door gemeenten en partners zelf bepaald wordt waar, hoe en met wie de Veiligheidshuizen vorm krijgen. Het loont om hierover regionaal met elkaar bestuurlijke afspraken te maken.

• De functie en doelstelling van Veiligheidshuizen

Het Veiligheidshuis is een netwerksamenwerking tussen straf- en zorgpartners en gemeenten, waarin zij onder eenduidige regie² komen tot een ketenoverstijgende aanpak van complexe problematiek om ernstige overlast en criminaliteit te bestrijden. Wanneer reguliere inzet van partners binnen de eigen keten niet meer werkt, kan een beroep worden gedaan op het netwerksamenwerkingsverband, het Veiligheidshuis.

De doelstelling van de samenwerking in Veiligheidshuizen is het bijdragen aan veiligheid(sbeleving) als onderdeel van het integrale veiligheidsbeleid: het voorkomen en verminderen van recidive, (ernstige) overlast, criminaliteit en maatschappelijke uitval bij complexe problemen, door een combinatie van repressie, bestuurlijke interventie en zorg.

Het concrete resultaat van de samenwerking is een integrale probleemanalyse met een persoons-, systeem- of gebiedsgericht plan van aanpak, met concrete afspraken over de verschillende interventies, inzet van partners en eventuele vervolgstappen en monitoring.

Het Veiligheidshuis heeft ook een adviserende functie. De samenwerkende partners adviseren bestuurders en sleutelpartners over lokale problematiek.

• De werkwijze van Veiligheidshuizen

Door de verbinding van de verschillende ketens kan de strafrechtelijke aanpak als stok achter de deur dienen voor effectieve zorg- en hulpverlening. Op haar beurt kan de zorg- en hulpverlening een effectieve aanvulling zijn op de strafrechtelijke aanpak en daarmee het maatwerk vergroten.

Alle sleutelorganisaties kunnen een probleem rond een persoon, gezin of gebied in het Veiligheidshuis inbrengen. Vervolgens vindt zo snel mogelijk overleg plaats, waarbij alle relevante instanties uit de regio aanschuiven. De partners in het overleg maken een gezamenlijke analyse en bepalen wie de hulp coördineert. De

coördinator zorgt er voor dat er een gezamenlijk plan van aanpak komt. Hij stemt alle hulp van de verschillende instanties op elkaar af en houdt in de gaten dat iedereen zich aan de afspraken houdt. Bij de analyse komt het hele gezin, het systeem, en alle problematiek ter sprake. Als er reden is tot zorg, wordt het gezin meegenomen in het plan.

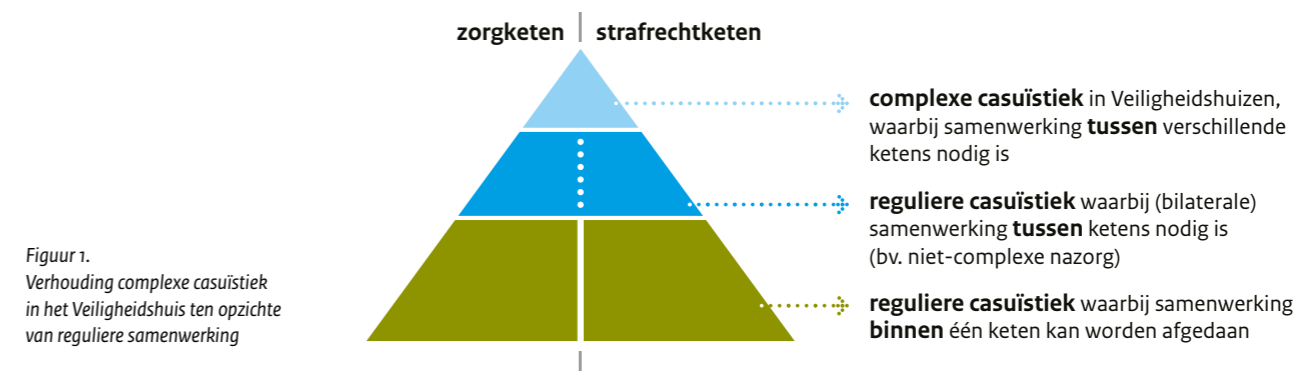
Het streven is te komen tot één gezin, één plan, en één regisseur.

• Focus: ketenoverstijgende aanpak van complexe problematiek

Het is belangrijk om vooraf goed te bedenken welke doelgroepen wél en welke níet in het Veiligheidshuis besproken worden. Het onderscheidend vermogen en de meerwaarde van het Veiligheidshuis ten opzichte van bestaande, reguliere werkwijzen is groter wanneer de capaciteit van partners binnen het Veiligheidshuis wordt besteed aan complexe casuïstiek waarvoor ketenoverstijgende samenwerking een randvoorwaarde is voor een goede oplossing. Een casus voldoet aan de definitie 'complexe problematiek' wanneer het aan de volgende criteria voldoet:

- Er is sprake van meerdere problemen (multiprobleem) die op meer dan één leefgebied³ spelen en (naar verwachting) leiden tot crimineel en/of overlastgevend gedrag of verder afglijden;
en:
- Samenwerking tussen meerdere ketens (minimaal dwang en drang) is nodig om tot een effectieve aanpak te komen; het is in de reguliere samenwerking tussen partners binnen één keten niet mogelijk om deze problematiek effectief aan te pakken;
en:
- De problematiek wordt beïnvloed door en heeft impact op het (gezins)systeem en/of de directe sociale leefomgeving (of wordt verwacht dat te gaan hebben);
of:
- Er is sprake van ernstige gebiedsgebonden veiligheidsproblematiek, die vraagt om een ketenoverstijgende aanpak.

Bij de ontwikkeling van de Veiligheidshuizen zijn over het algemeen vier thema's of doelgroepen gehanteerd, waarvan verwacht werd dat het aandeel complexe problematiek groot zou zijn, namelijk veelplegers, nazorg ex-gedetineerden, risico jeugd en huiselijk geweld. De focus op complexe casuïstiek betekent dat deze indeling van casuïstiek naar doelgroepen niet meer vanzelfsprekend is, omdat niet alle casuïstiek binnen deze doelgroepen voldoet aan de criteria voor complexe problematiek. Bovendien is er problematiek denkbaar die niet tot deze vier doelgroepen behoort, maar wel aan de criteria voor complexe problematiek voldoet en dus thuishoort in het Veiligheidshuis.

Figuur 1. Verhouding complexe casuïstiek in het Veiligheidshuis ten opzichte van reguliere samenwerking

‘...ketenoverstijgende aanpak van complexe problematiek om ernstige overlast en criminaliteit te bestrijden...’

• Instroom en selectie casuïstiek

Iedere partner kan vanuit de eigen wettelijke rol en verantwoordelijkheden casuïstiek aandragen. Zowel vanuit ZSM (start van strafrechtelijk traject) als vanuit lopende zorg- en strafrechtelijke trajecten kan casuïstiek aangedragen worden. Vanuit preventief oogpunt kan een casus worden ingebracht, bijvoorbeeld wanneer gezinsleden dreigen af te glijden richting criminaliteit.

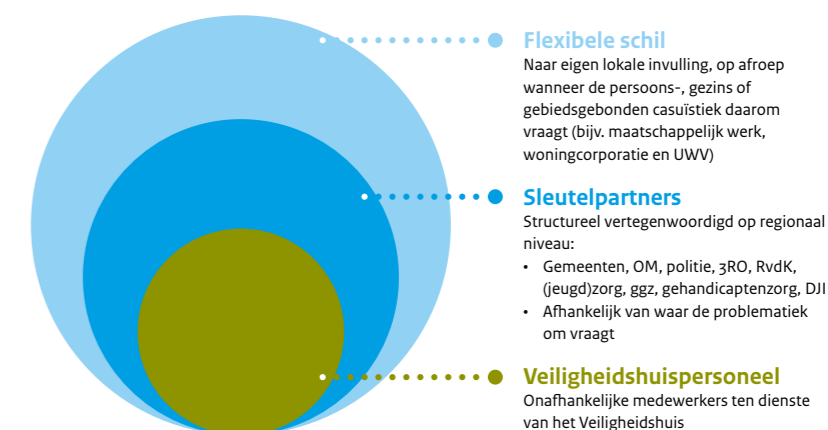
Instroom van casuïstiek in het Veiligheidshuis is uiteindelijk afhankelijk van de strategische agenda en prioritering voor het Veiligheidshuis, die door gemeenten (burgemeesters en wethouders) in samenspraak met sleutelpartners (in een regionale stuurgroep of ander regionaal gremium) is vastgesteld.

• Organisatiemodel

De kern van het Veiligheidshuis bestaat uit het Veiligheidshuispersoneel, een team van vaste medewerkers, waaronder bijvoorbeeld een manager Veiligheidshuis en administratief ondersteuner. Zij faciliteren het proces van samenwerking en richten zich onder meer op het dagelijks management en het procesmanagement. De sleutelpartners en partners uit de flexibele schil zijn aanwezig wanneer de inbreng van de organisatie nodig is. De precieze invulling van afspraken over de inzet van (lokale dan wel regionale) partners wordt binnen de regio bepaald.

• Regionale organisatie Veiligheidshuizen

Alle gemeenten moeten kunnen aansluiten bij een Veiligheidshuis. Op bestuurlijk niveau zijn er daarom 25 Veiligheidshuisregio's⁴. Hierbij is het van essentieel belang dat deze regionale werkwijze zich goed verhoudt tot de problematiek van alle aangesloten gemeenten. Dit vraagt om een goede infrastructuur, die het mogelijk maakt dat lokale werkwijzen en de regionale werkwijze van het Veiligheidshuis elkaar kunnen vinden en goed op elkaar aansluiten.

¹ Landelijke sleutelpartners zijn zowel op lokaal niveau als op landelijk niveau betrokken en vertegenwoordigd. Het zijn de politie, het OM, de Raad voor de Kinderbescherming, reclassering (Reclassering Nederland, Stichting Verslavingsreclassering en GGZ, Leger des Heils), DJI, gemeenten (G4 en G32, en VNG), Jeugdzorg Nederland, GGZ Nederland en Vereniging Gehandicaptenzorg Nederland (VGN).

² Dit betreft regie op verschillende niveaus, zoals bestuurlijke regie, procesregie en casusregie.

³ Hierbij worden leefgebieden met criminogene factoren aangehouden, zoals deze ook in diverse andere instrumenten waaronder RISc en LIJ worden gehanteerd.

⁴ De regio's van de Veiligheidshuizen zijn congruent aan de geografische grenzen van de veiligheids- en GGD-regio's. De regionale indeling van de politie en de gerechtelijke kaart betreft grotere regio's.

'...één gezin, één plan, en één regisseur..'

● Sturing en regie

Een Veiligheidshuis is een netwerksamenwerking. Dit betekent dat alle partners hun eigen (wettelijke) verantwoordelijkheden behouden. De regie ligt niet altijd bij dezelfde persoon of organisatie. Dat vraagt om heldere afspraken over de samenwerking: wie, waarom en met welke inzet deelneemt, en wie waarover, op welk niveau, regie voert.

De regie op de (regionale) samenwerking in de Veiligheidshuizen ligt bij gemeenten. Zij zijn onder meer verantwoordelijk voor coördinatie op de regionale samenwerking en verbinding van de verschillende ketens: het bestuur (burgemeesters - openbare orde en veiligheid - en wethouders zorg en welzijn) en de straf- en zorgpartners op strategisch, bestuurlijk niveau in een regionale stuurgroep (of ander regionaal gremium). Op dit niveau wordt gezamenlijk de strategische agenda bepaald, worden (beleids)prioriteiten vastgesteld en vindt afstemming plaats met de lokale driehoek, AJB en bijvoorbeeld de OGGZ- of

jeugdzorg partners. Afhankelijk van de lokale problematiek wordt het aantal (fysieke) Veiligheidshuislocaties binnen een regio vastgesteld en afspraken gemaakt over de verdeling van middelen. Het streven is dat, met het landelijke kader als vertrekpunt, een regionaal bestuurlijk convenant wordt gesloten, waarin de inzet van partners, de inzet van (financiële) middelen en het (personele) beheer van het Veiligheidshuis is geborgd.

Procesregie ligt bij het Veiligheidshuispersoneel en is gericht op het toezien op de totstandkoming van samenwerking op casusniveau (bijvoorbeeld door organisatie en agendering van de verschillende casusoverleggen). Casusregie is gericht op één specifieke casus en ziet erop toe dat er een integraal plan van aanpak wordt gemaakt en afspraken worden gemaakt en nagekomen. De partners zijn zelf verantwoordelijk voor het aandeel dat de eigen organisatie heeft binnen een casus en de inbreng die ze levert (expertise en interventies).

● Partners

Ministerie van Veiligheid en Justitie

Raad voor de Kinderbescherming
Ministerie van Veiligheid en Justitie

Dienst Justitiële Inrichtingen
Ministerie van Veiligheid en Justitie

Openbaar Ministerie

Vereniging van
Nederlandse Gemeenten

Reclassering Nederland

Verslavingsreclassering

Jeugdzorg & Reclassering
voor een aanpak die werkt

Dit is een uitgave van het Ministerie van Veiligheid en Justitie.

Kijk voor meer informatie op www.veiligheidshuizen.nl